

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1164422/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב הראשי לישראל הרב דוד ברוך לאו – נשיא

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד גבריאל מויאל)

הנדון: סופיות הדיון או ארכה להגשת ערעור – שיקולי הצדק והמדדים להכרעה בין השניים

החלטה

ביום כ"ז בתמוז התשע"ט (30.7.2019) נעתר החתום מטה עקרונית לבקשת מר [פלוני] (להלן: המערער) להארכת המועד להגשת ערעורו.

ההחלטה ניתנה לאחר קבלת תגובת בא כוח המשיבה בהתאם לתקנה קלט לתקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, ונקבע בה כי:

1. המערער יוכל להגיש את כתב ערעורו עד ליום א' באלול תשע"ט (1.9.19).

2. בד בבד עם הגשת כתב הערעור או קודם לכן יפקיד המערער בקופת בית הדין ערובה לתשלום הוצאות המשפט – ככל שיימצא בית הדין לנכון להטילן עליו – בסך 35,000 ש"ח.

3. אם לא יוגש כתב הערעור או לא תופקד הערובה עד למועד האמור יורה בית הדין על מחיקת הערעור.

במסגרת סעיף 2 להחלטה האמורה קיבל החתום מטה את בקשת בא כוח המשיבה להתנות את מתן הארכה בהפקדת ערובה להוצאות המשפט, אך דחה את בקשתו להפקדת ערובה נוספת – בסך 250,000 ש"ח – להבטחת קיומו של פסק הדין עצמו, כפי שנפסק בבית הדין האזורי, ככל שפסק דין זה יעמוד בערעור. הכול כפי שנומק ובואר היטב בהחלטה האמורה.

עוד נקבע בהחלטה האמורה ביחס לאפשרות שלא יוגש כתב הערעור במועד שנקבע או שלא תופקד עד אז הערובה שנקבעה:

4. במקרה כזה תעמוד למשיבה הזכות לבקש מבית הדין לחייב את המערער בהוצאותיה בגין טרחתו של בא כוחה בהליך הנוכחי עד כה, היינו תגובתו לבקשת המערער. מובן כי אם תוגש בקשה כזו יבחן אותה בית הדין לגופה ואין באמור כדי לקבוע כי בית הדין ייעתר לה.

עתה עומדת לפניי בקשה נוספת של המערער – בקשה למתן ארכה נוספת בת שלושים יום. המערער שנימק את בקשותיו הקודמות למתן ארכה בצורך למצוא עורך דין שייצג אותו בדיונים מנמק את בקשתו הנוכחית באייכולת לממן את שכר טרחתו של עורך הדין, בצורך שמשום כך

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לקבל את אישור הלשכה לסיוע משפטי לייצוגו באמצעות עורך דין מטעמה ובצורך להמציא ללשכה מסמכים שאינם בידו לשם קבלת האישור המיוחל.

אינני יודע אם האמור בדבר חוסר יכולתו של המערער לממן את ייצוגו אמת הוא אם לאו. רשאי אני להטיל ספק בכך גם נוכח העובדות המתוארות בפסק דינו של בית דין קמא, ואזכיר כי לא זו בלבד שבדרך כלל אין ערכאת הערעור מתערבת בקביעות העובדתיות של ערכאה קמא אלא שמן הדברים עולה לכאורה כי על העובדות הנוגעות לכספים שהתקבלו ממכירת הנכס המשותף לכאורה ושהופקדו בחשבוננו של המערער – לא היה חולק, והמחלוקת בין הצדדים הייתה בסוגיות משפטיות.

אפשר כמובן שמאז אבדו הכספים בעניין רע', אך כאמור רשאי אני להטיל ספק בכך.

לאמור אוסיף כי בא כוח המשיבה בתגובתו הנ"ל העלה גם טענות בדבר הברחות כספים מצידו של המערער למרות החלטות בית הדין ותוך עקיפה של צווי עיקול, ובשל כך אף ביקש ערובה בת 250,000 ש"ח – בקשה שנדחתה כאמור וכפי שנומק בהחלטה הקודמת, אך לא משום שנקבע כי אין בה אמת במישור העובדתי. אומנם גם לא נקבע ההפך, היינו קביעה כי המערער אכן הבריח את הכספים, אך כיוון שכספים כאמור אכן היו לכאורה בחשבון וצווי עיקול אף הם גם ניתנו, הרי שטענת המערער עתה כי אין לו יכולת כספית למימון שכר טרחת עורך דין מעלה תמיהה בדרך של ממה נפשך: אם היו כספים בחשבון ולא הוברחו ממנו – מחליש הדבר את הטענה כי אין למערער יכולת כלכלית (ולכל היותר היה מקום שבית הדין יבחן אפשרות להסיר את העיקול מעל סכום מסוים לצורך מתן האפשרות למימון הייצוג), אם היו כספים ואינם עוד – הרי שספק אם המערער אכן נעדר יכולת או שהכספים חבויים הם, אך כך או כך מתחזקת הטענה כי המערער הבריחם וכי לא ראוי לדון בערעורו וודאי שלא ליתן לו ארכה לפני משורת הדין להגשתו כל עוד אין הוא נוהג בתום הלב הנדרש וכל עוד אין הבטחה לקיום פסק הדין כפי שנפסק בבי"ד קמא וככל שייפסק כך גם בערעור.

עוד אציין כי מעבר לפקפוק שלי עצמי באמינות דברי המערער בשאלת יכולותיו הכלכליות, הרי שגם לולי נאמר דבר בעניין זה, לא מובטח כי הלשכה לסיוע משפטי תקבל את עמדתו ותאשר את מימון ייצוגו, וממילא לא מובטח כלל כי הארכה המבוקשת תשיג את מטרתה.

עוד אוסיף, העובדה שבבקשותיו הקודמות של המערער (שלוש במספר) לא נאמר דבר בסוגיית חוסר היכולת הכלכלית מחלישה גם היא את עמדתו הנוכחית ממה נפשך: אם גם אז נעדר יכולת כלכלית, מדוע לא כתב כבר אז כי מבקש הוא לקבל את אישורה של הלשכה וכו' אלא רק כי מחפש הוא עורך דין שייצגו, ומדוע לא פעל אכן לקבלת האישור המדובר – אזכיר שממתן פסק דינו של בית דין קמא ועד עתה חלפו כבר כשלושה חודשים – ואם אז היה ביכולתו לשכור מייצג ולא נזקק אלא לזמן לאיתור מייצג כלבבו (ובעניינינו סברתי כי ייתכן שאכן נחוץ לכך זמן יתר על הרגיל שכן נדרש מייצג שיוכל להתמודד גם עם שאלות הנוגעות לדין הזר), מה נשתנה עתה?

בהחלטה הקודמת כתב החתום מטה:

לאחר עיון בדברים סבורני כי [...] מן הראוי כי נאפשר למערער למצות את זכות הערעור אף אם לשם כך נדרש מתן הארכה המבוקשת, כל עוד מנומקת הבקשה בהנמקה סבירה ההארכה עצמה אינה חורגת מגדר הסביר.

בקשתו של המערער נומקה בצורך להתקשר עם מייצג חדש נוכח הפסקת ייצוגו בידי מייצגו הקודם. תחילה ביקש המערער ארכה בת שלושים יום שהסתיימו בכ"ה בתמוז תשע"ט (28.7.19), בהמשך ועוד טרם ניתנה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

החלטה ביקש ארכה נוספת – עד ל"ד באב (15.8), ולאחרונה הגדיל לעשות וביקש כי הארכה תהיה עד לכ' באלול (20.9).

הבקשות הראשונות יכולות היו להיכלל בגדרה של ארכה סבירה [...]

לעומתן, **הבקשה האחרונה חורגת ממתחם הסבירות [...]** לפנים משורת הדין, נוכח העובדה שבלאו הכי מצויים אנו בתקופת הפגרה ונוכח הערובה המשמעותית להוצאות המשפט שעתידים אנו להשית על המערער [...]. נראה כי יש מקום למתן ארכה עד לא' באלול (1.9).

גם בהמשך ההחלטה, אגב הדיון בערובה שב החתום מטה והבהיר:

ה'ארכה' כאמור אינה 'זכות' שבדין, אך כל עוד מוצג טעם סביר בבקשה לקבלת הארכה – מחד גיסא, ואין טעם סביר לדחייתה – מאידך גיסא, ומשהוכרה הזכות העקרונית לערעור, קרובה דחיית בקשת הארכה להיות פגיעה בזכות העקרונית האמורה, ואף אם אין דחייה זו חוטאת לשורת הדין, עשויה היא להיות חוטאת לשורת הצדק ועל אחת כמה וכמה למראית פני הצדק.

דברי בדבר חריגתה של הארכה המבוקשת ממתחם הסבירות עומדים בעינם וטעמם לא נמר. אף ההנמקה לבקשה לארכה נוספת אינה, נוכח האמור לעיל, עומדת בתנאי של הנמקה סבירה.

הארכה, כפי שכתבתי בהחלטה הקודמת, אינה זכות שבדין. נתינתה כדי שלא לחטוא לשורת הצדק ולמראית פניו – יש לה גבולות, שכן אי אפשר שמגמה זו תביא לפגיעה בלתימיידית בצד שכנגד, פגיעה שגם היא חוטאת לצדק.

עיקרון סופיות הדיון אכן אינו מוחלט בשיטת המשפט של בית הדין הרבני, אבל אין זאת אומרת כי יש להתעלם משיקולי הצדק העומדים מאחוריו ובכללם זכותו של הזוכה בדין לנוח מן ההליכים ושלא להמשיך לענות בהם ולהתענות בהם עד אין קץ, ומה גם שאף לכך יש מחיר כלכלי, וזכותו לממש את פסק הדין ולהשתמש בממון שלו זכאי הוא על פיו – בין שמדובר בממון שעליו לגבות ובין שמדובר בממון שנתבע ממנו ושנותר על פי פסק הדין בידיו – בלי לחשוש שמא תהפוך ערכאת הערעור את שנפסק ותחייב אותו להשיב כספים שאולי לא יהיו עוד בידיו.

לפיכך כאמור מצריכה בקשת הארכה עמידה בשני תנאים מצטברים: טעם סביר וגבול סביר למשך הארכה. בענייננו הבקשה הנוכחית לא זו בלבד שאינה עומדת בשניהם, אלא שאפילו באחד מהם אינה עומדת.

לפיכך אין מקום לשינוי ההחלטה הקודמת ולמתן ארכה נוספת.

ככל שהמערער לא יגיש את כתב ערעורו ויפקיד את הערובה עד המועד שנקבע בהחלטה הקודמת ושכלל כבר ארכה של לפנים משורת הדין – יסגור בית הדין את התיק (ולמשיבה תעמוד הזכות לבקש מבית הדין לחייב את המערער בהוצאותיה בהליך הנוכחי עד כה – בקשה שאם תוגש יבחן אותה בית הדין לגופה).

החלטה זו מותרת לפרסום בכפוף להשמטת שמותיהם של הצדדים ופרטי זהותם.

ניתן ביום כ' באב התשע"ט (21.8.2019).

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה